

ת"פ (קריות) 54441-05-23 - מדינת ישראל נ' פלוני

ת"פ (קריות) 54441-05-23 - מדינת ישראל נ' פלונישלום קריות

ת"פ (קריות) 54441-05-23

מדינת ישראל

נגד

פלוני

בית משפט השלום בקריות

[14.01.2025]

כב' השופט יוסי טורס, סגן הנשיאה

גזר דין

כתב האישום

1. הנאשם הורשע במסגרת הסדר טיעון שלא כלל הסכמה עונשית בעבירת תקיפה סתם- בן זוג, לפי סעיף 382 (ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין). בהתאם לעובדות כתב האישום במועד הרלוונטי היו הנאשם והמתלוננת נשואים כשש שנים. ביום 25.1.23, בזמן שישבו עם ילדיהם ברכבם, נתגלע ויכוח בין השניים במהלכו היכה הנאשם עם ידו בפניה של המתלוננת.
2. להשלמת התמונה יצוין כי הודאת הנאשם באה אגב הסדר טיעון במסגרתו הוסכם על הפנייתו לשירות המבחן שיוכל לבחון אף את שאלת ההרשעה, תוך שהמאשימה הבהירה שהיא אינה מחויבת להמלצות התסקיר.
3. שירות המבחן הגיש שלושה תסקירים בהם פורטו בהרחבה נסיבות חייו של הנאשם. בתמצית ייאמר כי הנאשם כבן 44, נשוי, אב לשני ילדים בגילאי 5-6 ומשמש כהורה לשני ילדיה של אשתו מנישואיה הקודמים. הנאשם עובד כמהנדס מכונות, הוא שירת בצבא וכיום מתנדב לשירות מילואים. עברו הפלילי נקי, הוא קיבל אחריות למעשיו, הביע צער על התנהלותו והשתלב מיוזמתו בטיפול במרכז לאלימות במשפחה. במהלך השנים חוו בני הזוג קשיים במערכת היחסים ובחודש 2/24 חזרו להתגורר יחד מתוך רצון לשקם את מערכת היחסים. בשיחה עם המתלוננת היא תארה את מערכת היחסים, הקשיים וכן אירועים קודמים. ביחס למצב כיום טענה כי בחודשים האחרונים מנסים הם לשקם את היחסים וכי היא אינה חוששת מפני הנאשם וסבורה שהטיפול תורם לו. לאחר כל זאת נדחו הדיונים מעת לעת על מנת לאפשר את התקדמות הטיפול, אך בסופו של דבר החליטו הצדדים שלא להתגורר יחדיו. שירות המבחן ציין כי הנאשם עורך מאמצים לבחון את התנהלותו באופן ביקורתי וחרף הקשיים עמם הוא מתמודד, לרבות בתחום הנפשי, יש ביכולתו של הטיפול להוביל להפחתה במידת הסיכון והומלץ על העמדתו בצו מבחן למשך שנה וחצי בשילוב צו של"צ. ביחס לשאלת ההרשעה צוין כי במטרה לצמצם את הנזקים וההשלכות וכן את השפעתם על דימויו העצמי הומלץ לסיים את ההליך ללא הרשעה.

טיעוני הצדדים לעונש ולשאלת ההרשעה

4. המתלוננת העידה לעונש מטעם ההגנה ותארה את קשיי היום יום בניהול חיי המשפחה והבית כגורמים שהובילו לקרות האירוע. המתלוננת ציינה את טוב לבו של הנאשם ואת האופן בו הוא חווה את ההליכים נגדו. כן ציינה שבכוונתם לעבור טיפול זוגי ולשקם את מערכת היחסים.
5. ב"כ המאשימה הגיש טיעונים כתובים והשלימם על פה. הודגשו הערכים המוגנים שנפגעו וכן חומרת המעשה ונטען למתחם ענישה הנע בין מספר חודשי מאסר לבין 12 חודשי מאסר. ביחס לעונש הקונקרטי עתרה המאשימה לאמץ את המלצות התסקיר לצו של"צ ומבחן אך נטען כי הנאשם אינו עומד בתנאים שנקבעו בפסיקה לעניין אי הרשעה, הן ביחס לחומרת העבירה והן ביחס לפגיעה ממשית וקונקרטית. לאור כך עתרה המאשימה להרשעה ולהטלת מאסר מותנה, התחייבות וצווים כהמלצת שירות המבחן.
6. ב"כ הנאשם עתר לאמץ את המלצות התסקיר במלואן. נטען כי מדובר בעבירה יחידה ברף חומרה נמוך ללא גרימת נזק או חבלות. ביחס למתחם הענישה נטען כי הוא מתחיל מצו של"צ ואי הרשעה והוצגה פסיקה. כן הודגש שההליך הפלילי היווה גורם הרתעתי וכי לא נפתחו תיקים נוספים. הסנגור ביקש לזקוף לזכות הנאשם את עברו הפלילי הנקי, את הודאתו ואת ההליך הטיפולי בו הוא מתמיד מזה כשנה. לאור כל זאת עתרה ההגנה להימנע מהרשעה על מנת שלא לפגוע בפרנסתו ובשיקומו של הנאשם.
7. הנאשם בדברו האחרון התנצל על מעשיו, ציין שלא ישוב עליהם וכי הוא מקבל אחריות מלאה. דיון והכרעה

א. הדרישה לביטול ההרשעה

8. ההלכה בדבר יכולתו של בית המשפט להימנע מהרשעת נאשם שנמצא אשם מוכרת ולא ארחיב. עם זאת אציין בקצרה כי הכלל הוא הרשעה ואילו הימנעות מתוצאה זו היא החריג וזאת במקרים בהם נמצא שקיים יחס בלתי סביר בין הנזק שיגרם לנאשם מהרשעתו בדיון, לבין האינטרס החברתי שבמיצוי הדין עמו ובתועלת הציבורית שתושג מכך (ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב (3) 337; ע"פ 9893/06 לאופר נ' מדינת ישראל (31.12.2007)).
- בתמצית ייאמר כי לצורך מענה על שאלה זו בוחן בית המשפט ראשית אם העבירה, בנסיבות ביצועה, מאפשרת להימנע מהרשעה מבלי שיפגעו יתר שיקולי הענישה וככל שהתשובה לשאלה זו חיובית נבחנת השאלה "עד כמה עלול הנאשם להיפגע כתוצאה מעצם ההרשעה" (ע"פ 8169/20 חיים שלום נ' מדינת ישראל (26.8.2021)), כאשר עיקר הבדיקה היא ביחס לפגיעה בשיקומו ובעתידו של הנאשם. עם זאת, יש לבדוק גם את יחסו של הנאשם לעבירה, את הסיכון להישנות עבירות, את עברו הפלילי ואת המלצת הגורמים הטיפוליים.

9. עבירות אלימות במשפחה, כבענייננו, נתפסות כבעלות חומרה ממשית ומשכך לא בנקל יגיע בית המשפט למסקנה לפיה ניתן להשיג את תכליות הענישה בעבירות אלו תוך ויתור על הרשעה (ראו למשל רע"פ 6002/22 אלכסנדר ריאבנקו נ' מדינת ישראל (19.9.2022); רע"פ 8755/21 פלוני נ' מדינת ישראל (23.1.2021), פסקה 9; רע"פ 1454/21 פלוני נ' מדינת ישראל (4.3.2021), פסקה 8). עם זאת, גם בעבירות אלו יש לבחון את עובדות המקרה, נסיבותיו וחומרתו על מנת לגבש מסקנה בדבר האפשרות לוותר על ההרשעה בגינו והכל בשים לב לצדה השני של המשוואה - חומרת הפגיעה. בענייננו, מדובר באירוע אלימות במדרג נמוך יחסית אך הוא התרחש לעיני הילדים הקטינים כך שבסיכום מדובר באירוע שחומרתו אינה מבוטלת. חרף כל זאת, סברתי שאין מדובר בסוג המקרים בהם ניתן לשלול אפשרות לביטול הרשעה רק על בסיס חומרת המעשה ומשכך נדרשת הוכחת פגיעה ממשית וחמורה שתגרם לנאשם ולשיקומו בשל ההרשעה, על מנת לשקול אפשרות ביטול ההרשעה (רע"פ 7224/14 משה פרנסקי נ' מדינת ישראל (10.11.2014); רע"פ 2180/14 שמואלי נ' מדינת ישראל (26.4.2014); רע"פ 1439/13 קשת נ' מדינת ישראל (4.3.2013)).
10. לאחר עיון בטיעוני הצדדים סברתי שאין מדובר במקרה בו נכון לבטל את ההרשעה. מסקנה זו מבוססת על חומרת המעשה, מידת הפגיעה שתגרם לנאשם בעטיה של הרשעה וסיכויי שיקומו. אסביר.
11. טענת הנאשם היא שמדובר באירוע אלימות יחיד וכי כברת הדרך שעבר בהליך הטיפול מצדיקה מתן משקל ממשי לשיקולי שיקומו. כן נטען כי אם יורשע יתקשה להשתלב במעגל העבודה לאחר שלאחרונה פוטר (הערה: לא נטען וממילא שלא הוכח כי הפיטורים מקורם בהליך הפלילי).
12. טענות אלו אין בידי לקבל. הפסיקה קבעה לא אחת שככל שתהא להרשעה השפעה על מקום עבודה מסוים, ראוי להותיר למעביד להחליט כיצד לנהוג (ראו: "בפסיקה נקבע פעם אחר פעם, כי מקום בו הרשעת נאשם בעבירה פלילית עלולה למנוע את עיסוקו במקצוע מסוים, ככלל, 'ראוי כי בית המשפט ימנע מלעסוק בכך ויותר את הסוגיה לבחינתם ולשיקול דעתם של גורמי המקצוע המוסמכים'" (רע"פ 5006/24 מיכאל שדה כהן נ' מדינת ישראל (15.7.2004)). יתרה מזו, הנאשם לא טען להשפעה קונקרטית על מקום עבודה מסוים, אלא הטענה הייתה ספקולטיבית וחסרת פרטים ובכך אין די. לא התעלמתי מכך שהנאשם עומד בפני הליך קבלה למקום עבודה חדש, אך לא פורט במה מדובר ומדוע ישנה רלוונטיות לשאלת ההרשעה.

13. אדגיש עוד כי לא התרשמתי גם שההרשעה תגרום לפגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם בהקשרים החורגים מהתחום התעסוקתי, לרבות מבחינה תדמיתית או אחרת. הנאשם לא הרחיב בנושא אך שירות המבחן ציין כי ההרשעה עלולה לגרום לפגיעה רגשית ובדימוי העצמי. אכן, ככלל מעניק בית המשפט משקל ממשי להמלצת שירות המבחן בנושא שיקום נאשמים ואולם, כידוע, מדובר בהמלצה בלבד ובית המשפט אינו מחויב לקבלה (רע"פ 1811/22 יאסין חסאן נ' מדינת ישראל (16.3.2022), פסקה 9; רע"פ 2678/20 רחמים נ' מדינת ישראל (27.4.2020), פסקה 8; רע"פ 5115/13 מנחם שרון נ' מדינת ישראל (8.9.13)). במקרה זה סברתי כי עמדת שירות המבחן בנושא אינה מבוססת דיה ובכל מקרה היא אינה מצדיקה - כשלעצמה - את ביטול ההרשעה. בעניין זה הבאתי גם בחשבון כי הגם שהנאשם פנה לטיפול ואין ספק שעשה מאמץ לשפר את דרכיו, דומה כי ההליך טרם נשא פרי ממשי ולראיה הוא הופסק בשל אירוע אלימות נוסף שאירע. אמנם לא הוגשה תלונה בנושא ואין בפני פרטים נוספים, אך העיקר הוא שהדבר הביא להפסקת ההליך הטיפולי ולשינוי בהסדרי המגורים. אכן, פני הזוג לשיקום ויש לקוות שהדבר יעלה בידם, אך לעת הזו קשה לומר שהליך השיקום הוא כה מעמיק עד כי הוא מצדיק - כשלעצמו - ואף בהיעדר פגיעה מוכחת אחרת, את ביטול ההרשעה.
14. לסיכום, מכלול השיקולים אינם תומכים במקרה זה בביטול ההרשעה. העבירה שעבר הנאשם אינה קלה; ההליך הטיפולי טרם מוצה וטרם השיג תוצאה ברורה; ולא הוכחה פגיעה חמורה וקונקרטיית.
- ב. קביעת מתחם הענישה
15. הערכים המוגנים שנפגעו ממעשי הנאשם ברורים ומדובר בפגיעה בשלום גופה, כבודה, שלווה נפשה ובטחונה של המתלוננת - אשתו ואם ילדיו. האלימות בה נקט הנאשם כלפי המתלוננת אינה במדרג חומרה גבוה אך אין זה המדד העיקרי בעת בחינת הערכים המוגנים בעבירות כגון אלו. על אף שלא נגרמו חבלות גוף, האירוע כולו לבטח גרם לבהלה בליבה של המתלוננת ושל ילדיהם הקטינים שהיו עדים לאירוע.
16. ביחס לנסיבות הקשורות לביצוע העבירות מקובל עליי שמדובר בהתפרצות ספונטנית ולא באירוע מתוכנן אולם אין בכך כדי להפחית מחומרתו. הנאשם הכה את אשתו בפניה, בתוך הרכב המשפחתי ולעיני ילדיהם.
17. מדיניות הענישה בעבירות אלימות כלפי בני זוג מחמירה ובהיעדר נסיבות מיוחדות מוטלים לא אחת עונשים משמעותיים לרבות מאסר (רע"פ 1536/20 פלוני נ' מדינת ישראל (1.3.2020); רע"פ 340/21 מסרי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (28.1.2021)). עם זאת, הענישה מושפעת כמוכן מכלל הנסיבות ובהן העושה, המעשה וסיכוי השיקום.

18. לצורך בחינת מדיניות הענישה אפנה לפסקי הדין הבאים, בשינויים המחויבים: רע"פ 643/24 רומן חודוס נ' מדינת ישראל (29.1.2024), בו הורשע נאשם בשני אירועי תקיפה כלפי המתלוננת ונידון ל-11 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים. הנאשם תקף את המתלוננת במכת אגרוף בפניה ובאירוע נוסף משך אותה משערות ראשה ותקף אותה באגרופים. נקבע כי מתחם הענישה נע בין 10-24 חודשי מאסר בפועל ועל אף תחילתו של טיפול ותסקיר חיובי נידון הנאשם לעונש מאסר בכליאה וערעור ובקשת רשות ערעור שהגיש נדחו; רע"פ 5080/20 אביגל בן דוד נ' מדינת ישראל (27.7.2020), בו נידון עניינו של נאשם שהורשע בעבירות אימים ותקיפה סתם כלפי בת זוגו ונידון לארבעה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ועונשים נלווים. הנאשם במקרה זה איים על המתלוננת וכן אחז בידה על מנת להוציאה מהדירה; ת"פ 23048-12-22 מדינת ישראל נ' אלמו (7.5.2024), בו נידון עניינו של נאשם שהורשע בעבירת תקיפה סתם- בת זוג ואימים בכך שהיכה בכתפה של המתלוננת, בעט ברגלה ואיים שיפגע בה. על הנאשם הוטלו צו של"צ, צו מבחן ומאסר מותנה; ת"פ 26918-12-23 מדינת ישראל נ' אדם דמרה (1.7.2024), בו הוטל מאסר מותנה על נאשם שמשך בשערות ראשה של המתלוננת, דחף אותה, בעט בה ושבר את מכשיר הטלפון הנייד שלה; ת"פ 39287-10-23 מדינת ישראל נ' פלוני (1.12.2024), בו נידון עניינו של נאשם שהגיע למקום עבודתו של אשתו, איים עליה ודרש לבדוק את הטלפון הנייד שלה. בניסיון לקחת אותו מידה קיבלה המתלוננת מכה בבטן. נדחתה עתירת ההגנה לביטול הרשעה והנאשם נדון למאסר מותנה.
19. לאור כל זאת, אני בדעה כי מתחם הענישה ההולם את העבירות מושא עניינו, בנסיבות ביצוען, נע בין מאסר מותנה לבין 10 חודשי מאסר קביעת עונשו של הנאשם.
20. אקדים ואומר כי אמנם דחיתי את המלצת שירות המבחן ביחס לביטול ההרשעה, ואולם ביחס לעונש, דעתי היא שיש לאמץ את המלצותי ואף תוך ויתור על צו השל"צ. אנמק.
21. בצד הדברים שנאמרו ביחס לשאלת ההרשעה, אזי לעניין העונש ראוי לציין כי מדובר באדם כבן 45 שעברו נקי. הנאשם עובד (למרות שכעת הוא "בין עבודות") ומפרנס את משפחתו. הוא קיבל אחריות למעשיו והכיר בכישלונו. מאז האירוע חלפו כשנתיים. הנאשם פנה לטיפול והגם שההליך טרם הסתיים, ניכר שיפור ובעיקר ניכרת נכונות לשיפור. פני הזוג לשיקום מערכת היחסים והמתלוננת תיארה את צדדיו החיוביים של הנאשם.
22. עם זאת, לא ניתן להתעלם שקיים סיכון מסוים להישנות עבירות (גם אם אינו גבוה) וכן מהעובדה שבני הזוג דיווחו על קשיים ואירועי משבר נוספים, הגם שלא הוגשו בגינם תלונות חדשות. משכך, בצד גורמי הסיכוי, יש לקדם את פני הסיכון בענישה שמחד גיסא תיצור הרתעה ומאידך גיסא תאפשר לנאשם להמשיך לרכוש כלים להתמודדות עם חיי היום יום ומצבי סיכון ותסייע לבני הזוג לשקם את התא המשפחתי, בין היתר באמצעות טיפול. ביחס לצו השל"צ אזי לאור כך שדחיתי את הבקשה לביטול ההרשעה סברתי שניתן להימנע מעונש זה, בין היתר על מנת שלא להכביד יתר על המידה על הנאשם ולאפשר לו להתמקד בטיפול, במשפחתו ובעבודתו.
23. סיכומי של דבר, לאחר שבחנתי את מכלול השיקולים, הן לקולה והן לחומרה, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:
- א. צו מבחן למשך 18 חודשים.
- הוסבר לנאשם בלשון פשוטה שעליו לקיים את הצו בהתאם להנחיות שירות המבחן וכי הפרתו עלולה להוביל להפקעתו ולהטלת עונשים נוספים.
- ב. מאסר על תנאי למשך 3 חודשים והתנאי הוא שלא יעבור במשך שנתיים כל עבירת אלימות פיזית כלפי בן זוג. הודעה זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.
- המזכירות תשלח את גזר הדין לשירות המבחן.
- ניתן היום, י"ד טבת תשפ"ה, 14 ינואר 2025, במעמד הצדדים.